

ЗМІСТ

Андрущенко Віктор

ПРОФЕСОР І СУЧАСНА ОСВІТА.....	4
--------------------------------	---

ПРОФЕСОР І СУЧАСНЕ СУСПІЛЬСТВО

ЖИТТЄВИЙ І ТВОРЧИЙ ШЛЯХ ПРОФЕСОРА В.Й. БОРИСЕНКА

ДИТИНСТВО ТА ЮНАЦЬКІ РОКИ	5
СТУДЕНТСЬКІ РОКИ.....	11
ПОЧАТОК НАУКОВОГО ШЛЯХУ.....	14
У НАЦІОНАЛЬНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА І СУСПІЛЬНОМУ ЖИТТІ КРАЇНИ.....	18

ГРОМАДСЬКА ДУМКА ПРО ЮВІЛЯРА

Коцур Віктор

ВЧЕНИЙ І НАСТАВНИК.....	24
-------------------------	----

Натикач Петро

СОВІСНА ЛЮДИНА.....	25
---------------------	----

Гончар Борис

МІЙ ДРУГ І ТОВАРИШ.....	28
-------------------------	----

Сушко Олександр

СЛОВО ПРО ПРОФЕСОРА.....	29
--------------------------	----

Потильчак Олександр

ІСТОРИЧНА ОЦІНКА ХАРАКТЕРУ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ЛІВОБЕРЕЖНІЙ УКРАЇНІ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XVII СТ. У НАУКОВИХ ПРАЦЯХ В.Й. БОРИСЕНКА.....	32
--	----

СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ ЖИТТЯ

Бабінська Марина

POLSKIE TOWARZYSTWO HERALDYCZNE В ПОЛЕМИЦІ НАВКОЛО ТОТОЖНОСТІ ТИТУЛІВ «KNIAŹ» I «KSIĄŻE».....	38
---	----

Двірна Катерина

СВІТОЗОР ДРАГОМАНОВ В ОКУПОВАНОМУ КИЄВІ (1941 – 1942 РР.): СТОРІНКАМИ АРХІВНИХ ДОКУМЕНТІВ.....	44
--	----

Жулканич Неля, Барбара Людмила

МІЛЕНА РУДНИЦЬКА – ІДЕОЛОГ ТА ПРОВІДНА ДІЯЧКА УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЧОГО РУХУ В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ.....	52
--	----

Зосімович Олена

РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУДОВИХ УРЯДОВЦІВ ТА АДВОКАТІВ НОРМАМИ ДРУГОГО ТА ТРЕТЬОГО ЛИТОВСЬКИХ СТАТУТІВ НА РУБЕЖІ ХVІІІ – ХІХ СТ.....	61
---	----

Іванченко Раїса

ПЕРШІ ІСТОРИЧНІ КРОКИ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ (ДО 1400-Х РОКОВИН УТВОРЕННЯ ПЕРШОЇ ДЕРЖАВНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ – КИЇВСЬКОЇ РУСИ).....	68
--	----

Кордон Микола

БЕЗПЕКА ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ УКРАЇНИ.....	81
---	----

Кривошея Ірина

НЕУРЯДОВА СТАРШИНА МИРГОРОДСЬКОГО ПОЛКУ ХVІІ – ПЕРШОЇ ТРЕТИНИ ХVІІІ СТ.....	86
---	----

Побірченко Наталія

ПОВЕРНЕННЯ МИКОЛИ АРКАСА.....	100
-------------------------------	-----

Сегеда Ростислав

ТИТУЛЯЦІЯ ТА НОМЕНКЛАТУРА ВИЩИХ УРЯДОВЦІВ КИЄВА ЧАСІВ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ (1569 – 1648 РР.).....	109
--	-----

Телегуз Ірина

АПОЛІТИЧНІСТЬ І ПОЛІТИЧНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ІНТЕЛІГЕНЦІЇ В ОСВІТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ 1920-Х РР.....	115
--	-----

Філоретова Лариса

ЕЛИСАВЕТГРАДСЬКА ГРОМАДА..... 123

ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Борисенко Мирослав

ЖИТЛО ТА ЖИТЛОВА ЗАБУДОВА МІСТ ГЕТЬМАНЩИНИ ХVІІІ СТ. ЗА
КАРТОГРАФІЧНИМИ ДЖЕРЕЛАМИ..... 131

Ветров Ігор

ВІДБУДОВА ВАЖКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ: ПЛАНИ І ЗАСОБИ
РЕАЛІЗАЦІЇ (ДРУГА ПОЛОВИНА 40 – 50-Х РОКІВ ХХ СТ.)..... 137

Вигівська Оксана

МІСЦЕ ТА РОЛЬ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МІЩАНОК У
ПОВСЯКДЕННОСТІ МІСТ ВОЛИНСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ НАПРИКІНЦІ ХVІІІ –
СЕРЕДИНИ ХІХ СТ..... 147

Заєць Олена

ЗЕМСЬКА МЕЛІОРАЦІЯ В ПОЛТАВСЬКІЙ ГУБЕРНІЇ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ
ХІХ – НА ПОЧАТКУ ХХ СТ..... 151

Мочернюк Ярослава

ОРЕНДА ЗЕМЛІ У ПОМІЩИЦЬКИХ МАЄТКАХ КИЇВСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ
ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТ..... 156

Скрипчинська Наталія, Олександр Сушко

ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА РАДЯНСЬКОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНСЬКОМУ СЕЛІ
В ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ 20-Х РОКІВ ХХ СТ.: ОСОБЛИВОСТІ ТА
ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ЗМІНИ..... 160

Ткаченко Олеся, Соловйова Тетяна

РОЛЬ ПРИВАТНОГО КАПІТАЛУ В РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОГО
МУЗЕЄЗНАВСТВА (ДРУГА ПОЛОВИНА ХІХ – ПОЧАТОК ХХ СТ.)..... 167

НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНІ ПРОЦЕСИ

Андрусишин Богдан, Бондаренко Віктор

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНО-ЦЕРКОВНИХ ВІДНОСИН НАПЕРЕДОДНІ

НАЦІОНАЛЬНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ ТА В ЧАСИ УКРАЇНСЬКОЇ ГЕТЬМАНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ XVII СТ.....	175
Баляс Ірина	
МІЖКОНФЕСІЙНЕ ПРОТИСТОЯННЯ ПРАВОСЛАВНОГО, УНІАТСЬКОГО ТА КАТОЛИЦЬКОГО ДУХОВЕНСТВА ВОЛИНСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ НА ОСНОВІ «ВОЛЫНСКИХ ЕПАРХИАЛЬНЫХ ВЕДОМОСТЕЙ».....	183
Берендєєва Ольга	
СТАНОВЛЕННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В РАДЯНСЬКІЙ ДЕРЖАВІ 20-Х РОКІВ ХХ СТ.....	187
Візер Світлана	
ЛУЦЬКА ЄПАРХІЯ В КОНФЕСІЙНОМУ ЖИТТІ УКРАЇНИ НАПРИКІНЦІ XVI – В ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XVII СТ.....	192
Кривошея Ігор	
РЕЦЕПЦІЯ КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ УМАНІ В МЕМУАРНІЙ ЛІТЕРАТУРІ: ДОБА ПОЛЬСЬКИХ АРИСТОКРАТІВ ПОТОЦЬКИХ (1726 – 1832 РР.).....	199
Молоткіна Валентина	
ОСОБЛИВОСТІ ЗМІСТОВНОГО НАПОВНЕННЯ КНИЖКОВОЇ ПРОДУКЦІЇ РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ В 20-ТІ РР. ХХ СТ.....	208
Потапова Олена	
ПРАВОСЛАВНІ БРАТСТВА ПЕРІОДУ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ ГЕТЬМАНА П. СКОРОПАДСЬКОГО.....	214
Радчук Андрій	
ДМИТРО ЯВОРНИЦЬКИЙ І МИХАЙЛО СТАРИЦЬКИЙ: ДО ІСТОРІЇ СПІВПРАЦІ ВЧЕНОГО ТА МИТЦЯ.....	218
Херсонєць Наталя	
СТАВЛЕННЯ ДЕМОКРАТИЧНИХ СИЛ ПІВДНЯ УКРАЇНИ ДО НАРОДНИХ БІБЛІОТЕК І ЧИТАЛЕНЬ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XIX СТ.....	223

МІЛІТАРНА ІСТОРІЯ

Главацький Максим

ФОРМУВАННЯ ОКУПАЦІЙНОЮ ВЛАДОЮ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО

ТА АДМІНІСТРАТИВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ МІСЦЕВИХ
ОРГАНІВ ВЛАДИ В ГЕНЕРАЛЬНІЙ ОБЛАСТІ «КИЇВ» У 1941 – 1944 РР..... 231

Левченко Юрій

МІСЦЕ УКРАЇНИ В ПЛАНАХ НАЦИСТСЬКОЇ НІМЕЧЧИНИ В РОКИ ДРУГОЇ
СВІТОВОЇ ВІЙНИ..... 237

Стоян Тетяна

ОФІЦЕРСЬКІ ЗІБРАННЯ В АРМІЇ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ КІНЦЯ ХІХ –
ПОЧАТКУ ХХ СТ..... 243

Чорний Олександр

ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКА ОСВІТА НА ПІВДНІ УКРАЇНИ В ЕПОХУ
ВІТРИЛЬНОГО ФЛОТУ..... 249

МІЖНАРОДНЕ ЖИТТЯ ТА УКРАЇНА

Коваленко Оксана

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКА СПІВПРАЦЯ В ГАЛУЗІ ВИЩОЇ ОСВІТИ (1991 –
2011 РР.)..... 258

Наюк Антоніна

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ ТА ПОЛІТИЧНЕ СТАНОВИЩЕ В
ІРЛАНДСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ НАПЕРЕДОДНІ ВСТУПУ ДО ЕС..... 263

ІСТОРИЧНА ДУМКА

Борисенко Володимир

СИНЬОВОДСЬКА БИТВА 1362 Р. – ПОЧАТОК ТВОРЕННЯ НОВОГО
ЄВРАЗІЙСЬКОГО ПРОСТОРУ..... 268

Гренишен Андрій

ДІАЛЕКТИКА ПОГЛЯДІВ РОСІЙСЬКИХ ІСТОРИКІВ НА РОЗВИТОК
ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ РОСІЙСЬКОЇ ДЕРЖАВИ
ПЕРШОЇ ЧВЕРТІ ХІХ СТ..... 283

Желізко Алла

ОСОБЛИВОСТІ ІСТОРИЧНОГО КРАЄЗНАВСТВА В УКРАЇНІ У 30-Х
РОКАХ ХХ СТ..... 289

Журба Михайло

ДОКТРИНАЛЬНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ СЕЛЯНСТВА В
СОЦІАЛІСТИЧНОМУ СУСПІЛЬНОМУ ЕКСПЕРИМЕНТІ
1920 – 1930-Х РОКІВ..... 294

Іванова Людмила

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ ПОГЛЯД НА СЕЛЯНСЬКЕ ПИТАННЯ У
ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХVІІІ СТ..... 304

Потапенко Ярослав

ІСТОРІЯ ТІЛА ЯК КОМПЛЕКСНИЙ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ НАПРЯМОК
ІСТОРИЧНОЇ НАУКИ НАПРИКІНЦІ ХХ – НА ПОЧАТКУ ХХІ СТ..... 316

Терлецька Ірина

ГРОМАДСЬКІ ТА ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНІ ОБ'ЄДНАННЯ ЯК
СКЛАДОВІ ЕЛЕМЕНТИ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ СТАЛІНІЗМУ В УКРАЇНІ
НАПРИКІНЦІ 20 – 30-Х РОКАХ ХХ СТ..... 322

Ярмошик Іван

ІСТОРІЯ УНІАТСЬКОЇ (ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ) ЦЕРКВИ В
ДОСЛІДЖЕННЯХ ЕДВАРДА ЛІКОВСЬКОГО (1836 – 1915 РР.)..... 328

НЕВІДОМІ ДЖЕРЕЛА

Алфьоров Олександр

ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛКОВА СОТНЯ ЗА МАТЕРІАЛАМИ НЕВІДОМОЇ
РЕВІЗІЇ..... 335

РЕЦЕНЗІЇ

Виговський Микола, Гречка Анна

УКРАЇНСЬКА НАЦІЯ І НАЦІОНАЛЬНА ОСВІТА: СУЧАСНА
ІНТЕРПРЕТАЦІЯ РЕАЛІЙ РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ 20 – 30-Х РОКІВ ХХ СТ... 346

Бех Володимир

НОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРО ВІДОБРАЖЕННЯ ТІЛЕСНОСТІ В
СОЦІОГУМАНІСТАРИСТИЦІ..... 347

Гуржій Олександр

НОВЕ СЛОВО З ІСТОРІЇ ПРИРОДНИЧОЇ НАУКИ В УКРАЇНІ..... 348

Дробот Іван

ВИДАВНИЧА СПРАВА В УКРАЇНІ 20 – 30-Х РР. ХХ СТ..... 349

Відомості про авторів..... 351